

GENIETEN : GEESTELIJK OF MATERIEEL ?

Een mens kan op twee manieren genieten, namelijk van waarnemingen of van stoffen. Genieten veroorzaakt een gevoel van voldaanheid of bevrediging. Het heeft vanuit de oertijd te maken met lijfsbehoud. Zo leidt het stillen van honger en dorst tot voldaanheid. Maar de oermens voelde zich evenzeer voldaan als hij iets gemaakt had of als hij met succes de aanval van een roofdier had afgeweerd.

In de loop van de evolutie heeft de mens steeds meer zaken ontdekt waar hij van kon genieten. Genieten van geuren en smaken, van muziek en dans, van vorm en kleur, van proza en poëzie, en uiteindelijk genieten van natuur en architectuur.

Sommige waarnemingen met onze zintuigen stimuleren het lichaam tot de aanmaak van "geluksstoffen". Die geluksstoffen werken in op een bepaald deel van onze hersenen. Daardoor ontstaat het gevoel van geluk, voldaanheid of genot. Dat deel van de hersenen wordt daarom wel het "genotcentrum" genoemd.

Er zijn echter ook stoffen die direct inwerken op dat genotcentrum, zonder dat het lichaam eerst een stofje moet aanmaken. Dat zijn de genotmiddelen. Alcohol is daar één van. De directe inwerking op het genotcentrum, maakt dat het genot hiervan veel sneller tot stand komt dan via de geestelijke weg. Voldoening over een geleverde prestatie of een gemaakt product, vergt inspanning voordat er genoten kan worden. De smaak van het eten, of het effect van een glas wijn leveren daarentegen onmiddellijk genot.

De cultuur van de Westerse wereld is de afgelopen eeuw meer en meer onder de dictatuur gekomen van het ongeduld. Het gezegde "tijd is geld" is richtinggevend geworden, het Amerikaanse begrip "instant" het toverwoord. Zo kregen wij instant koffie en soep, en uiteindelijk zelfs complete maaltijden. Dat indoctrineert veel mensen van jongs af aan met ongeduld.

Door dat ongeduld zijn mensen in toenemende mate gaan zoeken naar instant bevrediging. Dus naar bevrediging door chemische stoffen in plaats van door waarnemingen of prestaties. De verleiding van de instant bevrediging door alcohol, is daardoor sterker geworden. Dat heeft geleid tot een toename van het aantal verslaafden en een verlaging van hun gemiddelde leeftijd. Cynisch gezegd : "instant verslaving".

Genotmiddelen verminderen de gevoeligheid van het genotcentrum voor zintuigelijke waarnemingen. Er vindt selectieve afstomping plaats. Bekend zijn uitspraken van droogstaande alcoholisten dat zij nog nooit in hun leven zo hebben kunnen genieten van immateriële zaken als sinds het moment dat zij de alcohol uit hun leven verbanden. Die immateriële zaken kunnen heel simpele dingen zijn, thuis bij je gezin zijn, lekker sporten, een fraaie zonsondergang, enzovoorts. Leren genieten van geestelijke zaken, sterkt alcoholisten bij hun worsteling om de alcohol buiten de deur te houden.

De consumptiemaatschappij heeft het gratis genieten echter in de ban gedaan. Wij worden overstelpt met reclame die ons tracht te verleiden tot materieel genieten. Weerstand tegen de reclame is een levensnoodzaak geworden.

GEMEENTE HOORN CAPITULEERT VOOR HORECA

Koffie en thee van de bierbrouwer

Vorig jaar is Heineken gestart met een afdeling voor koffie en thee. De consument merkt daar niets van, want de brouwer verkoopt alleen aan de horeca.

Koffie en thee zijn in ons land naar volume de meest gedronken dranken. Dit ondanks de enorme toename van de bierconsumptie de afgelopen halve eeuw. Heineken krijgt het bier echter niet op de eerste plaats!

De brouwer wil graag een totaalleverancier voor de horeca zijn. In een vèr verleden startte de brouwer al een frisdrankafdeling (Vrumona). Jaren later ging het concern ook nog eens in wijn en in sterke drank. En nu dus ook in koffie en thee.

Heineken beschikt over de adressen van de overgrote meerderheid van zijn eventuele afnemers voor koffie en thee. Daar is uiteraard mee overlegd wat zij denken van koffie en thee van Heineken. Die eventuele afnemers zijn ook allemaal persoonlijk geïnformeerd over de start van de koffie- en theeafdeling. Die opereert overigens zelfstandig, onder de merknaam Bazar.

Nog even en Heineken heeft een stevige vinger in de pap bij alles wat de Nederlander drinkt.

De gemeente Hoorn versoepelt het horecabeleid dat eerder was afgesproken met de andere Westfriese gemeenten. Volgens een meerderheid van de gemeenteraad benadeelde het beleid de horeca te veel.

Westfriese jongeren drinken meer alcohol dan het landelijk gemiddelde voor hun leeftijdsklasse. Dat veroorzaakt meer overlast en gezondheidsproblemen dan elders. Om het probleem van de overmatig drinkende jeugd aan te pakken, hadden de Westfriese gemeenten de koppen bij elkaar gestoken en een beleidsprogramma "Jeugd en Alcohol" opgesteld. Dat programma was in 2009 door alle gemeenteraden van West-Friesland goedgekeurd. Op 1 januari 2010 was het ondanks felle protesten van de regionale horeca in werking getreden.

Belangrijk onderdeel van het vastgestelde beleid was de bepaling dat café's na middernacht geen nieuwe bezoekers meer mogen toelaten. Doel van de vervroeging van de toegangstijd is ervoor te zorgen dat jongeren minder tijd hebben om thuis "in te drinken".

SONG BEGINNEN MET ALCOHOL
ZET DE DEUR WIJD OPEN NAAR
EEN LEVEN VAN GEMISTE
KANSEN

Dat moet de overlast rond sluitings-tijd verminderen. Vroeger beginnen met indrinken, of sneller drinken, zijn daarbij echter voor de hand liggende ontsnappingsroutes.

Ons inziens kan het "indrinken" effectiever worden tegengegaan door een ingangscntrole met blaaspijpjes, zoals bij diverse schoolfeesten en discotheken al wordt toegepast. Café's zouden bijvoorbeeld na 22.00 of 23.00 uur iedereen die er jonger uitziet dan 30 jaar kunnen laten blazen bij de ingang. Als zij dan de toegang weigeren wanneer het promillage hoger is dan 0,5 (desnoods 0,8) dan wordt het indrinken tot een minimum beperkt. Dat zal ook geweldpleging en vandalisme in de café's verminderen. De caféhouders hebben daar zelf ook voordeel van.

De Westfriese gemeenten hebben echter gekozen voor de minder omslachtige methode van vervroeging van de uiterste toelatingstijd. Zo'n drie maanden na de invoering van de maatregel begon de horeca opnieuw te kreunen en te piepen. De maatregel kostte hen omzet. En hij was discriminerend ten aanzien van de ouderen die na middernacht nog van café wilden wisselen.

Chris de Meij, fractievoorzitter van de VVD in de Hoornse gemeenteraad, had oren naar de argumenten van de horeca. Hij diende een motie in om de maatregel te versoepelen en de uiterste toegangstijd op 01.00 uur te stellen. Die motie verkreeg op 27 april een meerderheid in de gemeenteraad. Commerciële belangen zegevierden weer eens over de belangen van openbare orde en volksgezondheid.

Merkwaardig dat horeca en gemeenteraad niet inzien dat wanneer jongeren minder gaan drinken, de omzet noodzakelijkerwijs moet dalen. Teruglopen van de omzet was op voorhand te verwachten. Het is zelfs onontkoombaar wanneer het drinken door jongeren effectief wordt tegengegaan.

Dingeman Korf

Nieuwe partydrug wordt populair

Het gebruik van mephedron als "partydrug" is in ons land de afgelopen maanden als een raket gestegen. Het is voor ons land een nieuwe drug. Over de risico's van het gebruik is in de "partyscene" nog weinig bekend.

Mephedron (Engels mephedrone) is een stimulerend middel van het type van de wekaminen. Chemisch bezien vertoont de stof verwantschap met amfeetamine. In de party-scene wordt het vooral als een goedkope vervanger van cocaïne gezien.

Behalve een roes, kan mephedron ook hartkloppingen, ademhalingsproblemen en paniekaanvallen veroorzaken. De euforie van de roes, leidt ertoe dat de gebruiker geen signaal krijgt dat hij genoeg gesnoven heeft en moet stoppen. Daardoor wordt vaak een overdosis genomen, met alle gevolgen van dien.

In Engeland is de stof mephedron legaal te koop als plantengroeimiddel. Dat veroorzaakt bij de gebruikers een vals gevoel van veiligheid. De gemakkelijke verkrijgbaarheid en het valse gevoel van veiligheid, zijn volgens deskundigen de voornaamste oorzaken van de explosieve toename van het gebruik als drug.

Inmiddels zijn de eerste slachtoffers gevallen. Vorig jaar overleden drie

Engelse jongeren na het gebruik van mephedron. Afgelopen maart stierven twee jongens, resp. 18 en 19 jaar oud, nadat zij het middel hadden gesnoven tijdens een avondje uit. Dat veroorzaakte een schok in Engeland. Nu wil men de stof op korte termijn verbieden.

Op grond van de verwantschap met amfeetamine, en gewaarschuwd door de toenemende populariteit in Engeland, heeft de Inspectie voor de Gezondheidszorg vorig jaar zomer mephedron reeds voorzichtigheids-halve op de lijst van geneesmiddelen gezet. Het gevolg daarvan is dat een vergunning nodig is voor de handel in en het op voorraad houden van de stof, maar dat het bezit van kleine hoeveelheden voor eigen gebruik niet strafbaar is. Mephedron valt (nog ?) niet onder de Opiumwet.

Of de stof binnenkort op de lijst van drugs volgens de Opiumwet geplaatst gaat worden, zal vooral afhangen van een onderzoek waar het Europese drugsbureau mee bezig is. In Denemarken, Noorwegen, Zweden en Israël is de stof al verboden.

Hoe dan ook, naar werking en chemische structuur is de stof slecht voor zowel de lichamelijke als de geestelijke gezondheid.

Dingeman Korf

COLOFON

De GO : tweemaandelijks voorlichtingsblad over alcohol en drugs, uitgegeven door de Stichting ANGOB. ISSN 0166-2880.

Postabonnement € 10,- per jaar.

Verantwoordelijk eindredacteur:

Dr. ir. D. Korf, Dresselhuisweg 20, 4105 DB Culemborg, tel 0345-473239, e-mail: dkorf@tiscali.nl

Administratie:

W. Matla, Hof van Delftlaan 119, 2613 BL Delft, tel. 015-2126904, giro 849 058.

Artikelen voorgaande nummers:

www.angob.nl

WHO : ALCOHOLPROBLEMEN WERELDWIJD AANPAKKEN

De Wereld Gezondheids Organisatie (WHO) heeft afgelopen mei een vernieuwde strategie aanvaard voor een wereldwijde aanpak van alcoholproblemen. De WHO roept haar lidstaten op om de toenemende schade die alcoholgebruik in de wereld aanricht te doen verminderen.

Een wereldwijde aanpak is daarbij nodig. In de eerste plaats omdat alcohol wereldwijd vergelijkbare problemen veroorzaakt. In de tweede plaats omdat veel alcoholconcerns wereldwijd opereren. In de derde plaats omdat samenwerkende landen van elkaars ervaringen kunnen leren. In de vierde plaats tenslotte omdat de drinkgewoonten wereldwijd steeds meer naar elkaar toe groeien.

Zo staat alcohol als oorzaak van ziekte en voortijdige sterfte in de rijke landen op de derde plaats van gezondheidsbedreigende factoren, na hoge bloeddruk en tabak. In sommige ontwikkelingslanden staat alcohol op de tweede of zelfs eerste plaats.

De WHO pleit er verder voor om vooral maatregelen te nemen waarvan elders al is gebleken dat zij veel effect sorteren. De organisatie noemt daarbij met name prijsverhoging (via accijnsverhoging), beperken van de beschikbaarheid en reguleren van de reclame als effectieve maatregelen.

Vier jaar geleden deed een rapport, opgesteld in opdracht van de Europese Commissie vergelijkbare aanbevelingen. Felle tegenstand van Zuid Europese wijnboeren en Duitse en Tsjechische bierbrouwers deed alle effectieve voorgestelde maatregelen sneuvelen. Een accijnsverhoging mocht het inflatiepercentage niet te boven gaan, een verplichte minimumaccijns op wijn werd afgewezen, geen beperking voor de alcoholreclame, geen verplichte waarschuwing op het etiket.

Wat van de Europese strategie overbleef was slechts een verzameling

vage aanbevelingen (bijv. "bescherm kinderen en jongeren") zonder concrete maatregelen daartoe te noemen. Het kwam neer op meer voorlichting van overheidswege en meer zelfregulering door de alcoholbranche.

De WHO strategie is een slechts een oproep aan de lidstaten. Het staat de lidstaten vrij om zelf te bepalen welke aanbevelingen zij zullen opvolgen. Alleen kan de tekst van de strategie hier niet meer door wijnboeren of bierbrouwers beïnvloed worden zoals bij de EC.

In feite is de WHO strategie voor Nederland een oproep om tot een krachtadiger beleid over te gaan. Nederland beperkt heel voorzichtig de beschikbaarheid van alcohol door het toezicht op de naleving van de leeftijds grenzen te intensiveren. Verhoging van de leeftijds grens, of moeilijker maken om met alcohol de kassa te passeren, zijn bij ons vooralsnog afgewezen.

Met betrekking tot de reclame is een verbod op radio- en TV-reclame voor alcohol tussen 06.00 uur en 21.00 uur afgekondigd. Dat beperkt de hoeveelheid reclame die jongeren bereikt een klein beetje. Maar de inhoud van de reclame wordt niet aangepakt. Dat wordt overgelaten aan de zelfregulering.

Met betrekking tot de prijzen, willen regering en parlement nog steeds niet overgaan tot een verbod op stuntprijzen voor drank, in het bijzonder voor bier.

Maximaal opvolgen van alle aanbevelingen van de WHO, zou het Nederlandse alcoholbeleid een stuk effectiever maken.

Dingeman Korf

Risicogedrag jongeren mede afhankelijk van opleidingsniveau

Laagopgeleide jongeren vertonen vaker en op jongere leeftijd risicovol gedrag dan hoogopgeleide jongeren. Zowel de directe sociale omgeving (vrienden en ouders) als sociaal emotionele problemen spelen hierbij een rol. Aldus de uitkomst van een onderzoek door het RIVM.

Laagopgeleide jongeren beginnen eerder met roken en roken meer, gebruiken vaker cannabis, drinken eerder en meer (veel) alcohol en hebben eerder (vaak onveilige) sex dan hoogopgeleide jongeren. De beginleeftijd ligt in alle gevallen circa twee jaar vroeger. Doordat risicovol consumptiegedrag toeneemt met de leeftijd, blijft er een verschil tussen laagopgeleide en hoogopgeleide jongeren. De laatsten halen de eersten niet in. Het verschil blijft het hele verdere leven bestaan. Er komen alleen in de (late) adolescentie nog een aantal risicovolle gedragingen bij.

Het verschil komt enerzijds soms voort uit een verschil in de directe sociale omgeving. Vrienden en ouders vormen een belangrijke factor. Op sociaal gebied moet de weerbaarheid van jongeren vergroot worden, zodat zij beter bestand worden tegen groepsdruk.

Anderzijds kan het verschil voortkomen uit persoonlijke eigenschappen van de jongere. Heeft hij of zij te maken met moeilijkheden als depressiviteit, minderwaardigheidsgevoelens, leerproblemen en dergelijke? Lijdt hij of zij misschien in mindere of meerdere mate aan ADHD?

Het huidige aanbod aan preventieve hulp voor laagopgeleide jongeren is gering. Bovendien sluit het aanbod onvoldoende aan bij de factoren die risicovol gedrag bevorderen. Het RIVM doet allereerst de aanbeveling om de ouders meer te betrekken bij de preventie.

Daarnaast is het belangrijk om de preventie te laten starten in de hoogste groep(en) van de basisschool, en door te laten lopen in het vervolgonderwijs. De vroegere schoolvoorlichting door de NCA begon ook in de hoogste klassen van de lagere school. Zulks ondanks de tegenwerpingen van toenmalige "deskundigen" dat het in de eerste klassen van het vervolgonderwijs nog vroeg genoeg was om kinderen te confronteren met de risico's van alcohol, tabak en drugs.

Tenslotte moet de preventie volgens het RIVM sociaal en psychologisch ondersteund worden door betere handhaving van de wet- en regelgeving, zoals toezicht op de leeftijd bij de verkoop van alcohol en tabak.

Het onderzoek door het RIVM is de Nederlandse bijdrage aan de internationale studie "Health Behaviour in School-aged Children" (HSBC).

ZWARE DRINKERS ZIJN VROEG OUD

Zwaar drinken doet lichaamscellen sneller verouderen. Dat verhoogt de kans op kanker. Aldus onderzoekers van de universiteit van Milaan.

Oplettende waarnemers wisten het allang uit eigen aanschouwing: zware drinkers maken heel vaak een vermoeide indruk als zij nuchter zijn. Ook zien zij er oud en vaak afgeleefd uit voor hun leeftijd. Die visuele waarneming heeft nu een wetenschappelijke verklaring gekregen door onderzoek aan de universiteit van Milaan.

Wetenschappers van die universiteit onderzochten het verouderingsproces vanuit een biochemisch en farmacologisch gezichtspunt. Daarbij werd het DNA vergeleken van 59 forse drinkers (tenminste vier glazen drank per dag) met dat van 197 qua leeftijd vergelijkbare personen die veel minder en/of slechts incidenteel dronken.

Het DNA van de forse drinkers was dat van oude mensen. De zogenaamde telomeren waren sterk in lengte afgenomen, soms wel met de helft. Een kenmerkend ouderdomsverschijnsel. Vroegtijdige veroudering vergroot de kans op het krijgen van ouderdomsziekten. De onderzoekers noemen met name kanker. Wij vermoeden dat ook ouderdomsdiabetes, dementie en heel misschien zelfs reuma, mede door die biochemische veroudering veroorzaakt of versterkt worden.

IN DUITSLAND STEEDS MEER

”LAMZUIPERS”

Het aantal mensen dat wegens overmatige alcoholconsumptie in het ziekenhuis belandt, is in Duitsland tussen 2000 en 2008 meer dan verdubbeld. Dit betreft niet alleen jonge ”comazuipers”, maar ook volwassenen en ouderen. Je lam zuipen is blijkbaar geen schande meer.

In 2008 moesten ongeveer 25.700 kinderen en jongeren als gevolg van hun alcoholconsumptie in een ziekenhuis worden opgenomen, bijna driemaal zoveel als in 2000. In de leeftijdscategorie 80+ waren er 430 ziekenhuisopnamen, ruim driemaal zoveel als in 2000. Het totaal voor alle leeftijden samen bedroeg 109.300 mensen, wat neerkwam op ruim tweemaal zoveel. Alles als gevolg van ”acute alcoholvergiftiging” veroorzaakt door je volledig lam te zuipen, ofwel ”binge drinking”. Ziekenhuisopnamen wegens chronische alcoholproblemen (levercirrhose, alveesklierontsteking, Korsakow enz.) zijn hierbij nog niet meegeteld.

De ernst van de gevallen varieerde van verlies van evenwichtsgevoel of verlies van spierkracht in de benen (resultaat omvallen of in elkaar zakken), al dan niet met daardoor veroorzaakte verwondingen, tot levensbedreigende comagevallen.

Gemiddeld consumeerde iedere Duitser volgens de verkoopstatistieken in 2008 ca 9,9 liter pure alcohol. Binnen West- en Midden-Europa staat het land daarmee op de vijfde plaats, na Luxemburg, Ierland, Hongarije en Tsjechië. In Nederland schommelt het hoofdelijk gemiddelde al jaren rond de 8 liter. Overigens is de eerste plaats van Luxemburg slechts schijn. Daar

wordt enorm veel (goedkope) drank verkocht aan toeristen die er komen hamsteren.

Het hoge consumptieniveau in Duitsland veroorzaakt enorme kosten. Jaarlijks wordt er 24,4 miljard euro uitgegeven aan ziektekosten in verband met alcohol. Dit betreft enerzijds de acute alcoholvergiftiging, en anderzijds chronische problemen op zowel lichamelijk als geestelijk gebied. Zo is het aantal personen van 10 tot 20 jaar met psychische en/of gedragsstoornissen als gevolg van alcoholgebruik, met 170 procent toegenomen (dus bijna verdrievoudigd).

Alcohol is in Duitsland relatief goedkoop en gemakkelijk verkrijgbaar. Bijna iedere supermarkt verkoopt sterke drank, en bier geldt er als de nationale dorstlesser. De accijns op sterke drank bedraagt in Duitsland 1303 euro per 100 liter pure alcohol. In Nederland is dat 1504 euro. In Engeland en de Scandinavische landen is de accijns nog veel hoger. Daarnaast heft Duitsland over wijn in het geheel geen accijns. Duitsland heeft zijn grote alcoholproblemen dus mede te danken aan de lobby van de alcoholbranche, die accijnsverhogingen weet te blokkeren.

Dingeman Korf

Alcoholslot mogelijk ook voor touringcars

Bij de discussie over het alcoholslot voor personenwagens, vroeg de SGP om dit ook voor touringcars en schoolbussen verplicht te stellen. Demissionair verkeersminister Eurlings staat daar positief tegenover, maar dan op vrijwillige basis.

De Tweede Kamer steunt met overgrote meerderheid de verplichte invoering van een ”alcoholslot” voor automobilisten die betrappt zijn op rijden met een alcoholpromillage van 1,3 of hoger. Veelplegers worden strenger aangepakt. Herhaling van het dronken rijden levert al een slot op vanaf 0,8 promille. Automobilisten krijgen het slot ingebouwd in hun eigen (personen)auto. Dit moet herhaling van het delict voorkomen. Het aantal alcoholholdoden in het verkeer van circa 200 per jaar, moet daardoor verder omlaag gebracht worden.

Bij de discussie in de Tweede Kamer vroeg de SGP om het alcoholslot standaard te laten installeren in touringcars en schoolbussen. In Finland, Frankrijk en Spanje gebeurt dat al.

De minister antwoordde dat hij eerst ervaring wil opdoen met het verplichte slot voor veroordeelde alcoholrijders. Hij veronderstelt dat chauffeurs van bussen meer verantwoordelijkheidsgevoel hebben dan de gemiddelde bestuurders van personenwagens. Hij vindt het idee echter sympathiek en gaat bekijken op welke wijze hij de inbouw op vrijwillige basis kan stimuleren.

Minister houdt vast aan tenminste één experiment TWEDE KAMER TEGEN EXPERIMENTEN LEEFTIJDGRENSEN ALCOHOL

Een meerderheid in de Tweede Kamer wil niet dat gemeenten de bevoegdheid krijgen om de leeftijdsgrens voor het kopen van alcohol te verhogen van 16 naar 18 jaar. Zij vrezen ”alcoholtoerisme”. De minister wil nu een regionaal experiment.

De behandeling van het wetsvoorstel tot wijziging van de Drank- en Horecawet wil niet erg vlotten. Na het demissionair worden van het kabinet, kwam het voorstel eerst op de lijst van onderwerpen die men zou laten liggen voor een volgend kabinet. Mede op aandringen van de minister werd het toch op de agenda gezet. Vervolgens trok de PvdA zijn steun aan het wetsvoorstel in. Het plan om gemeenten de mogelijkheid te geven om te experimenteren met de leeftijdsgrens, was niet meer aanvaardbaar voor die partij. Ook Horeca Nederland had zich fel tegen dat plan verzet.

Bij de behandeling van het wetsvoorstel op 7 april keerde de gehele oppositie zich tegen dit onderdeel van de wijzigingen. Wij meldden dit reeds in het vorige nummer van dit blad.

Andere onderdelen van het wetsvoorstel konden wel op instemming rekenen bij een deel van de oppositie. Zo zouden de gemeenten de inspectietaken van de VWA moeten overnemen, de bevoegdheid krijgen om happy hours te verbieden, om een minimumleeftijd te bepalen voor horecabezoek en om supermarkten die driemaal in de fout gaan met betrekking tot de leeftijdsgrenns gedurende een aantal weken te verbieden alcohol te verkopen.

Sommige partijen wilden aanvullende bepalingen aan het voorstel tot wetswijziging toevoegen. Zo pleitte de CU voor een verplichting om sportkantines alcoholvrij te houden bij jeugdwedstrijden (dus ook geen alcohol voor ouders en coaches). De SGP en de SP wilden een verbod op alcoholreclame voor de televisie, en liefst ook voor de bioscoop.

Op 12 mei antwoordde de minister. Hij verdedigde het experimenteerartikel. Diverse gemeenten hadden verklaard één leeftijdsgrens van 18 jaar voor alle soorten drank te wensen, en bereid te zijn om dat plaatselijk in te voeren. De minister erkende het bezwaar van alcoholtoerisme. Daarom stelde hij nu voor om één of meer bredere experimenten, op regionaal niveau op te zetten. Als een groot aantal aan elkaar grenzende gemeenten meedoet, is de kans op alcoholtoerisme relatief klein. Dergelijke experimenten zouden waardevolle informatie opleveren met betrekking tot een eventuele latere landelijke invoering van één leeftijdsgrens bij 18 jaar.

Wij zijn benieuwd wat het nieuwe kabinet ervan gaat maken. Overigens heeft de wijziging van de Drank- en Horecawet door dit alles flinke vertraging opgelopen.

Dingeman Korf

Meer ziekenhuisopnamen, minder te jong drinken

ALCOHOL BLEEF IN 2009 GROOT PROBLEEM

Ook in 2009 bleef alcohol in Nederland een groot maatschappelijk en gezondheidsprobleem. Die conclusie kan getrokken worden uit het jaarbericht 2009 van de Nationale Drug Monitor.

Positief was het feit dat onder de jongste consumentjes, de leeftijdsgroep van 12 tot en met 14 jaar, het alcoholgebruik afnam. Ons inziens het resultaat van enerzijds meer controles door de overheid naar de naleving van de leeftijdsgrens, en anderzijds alarmering van het publiek (vooral de ouders) over het uiterst riskante karakter van alcoholgebruik op te jonge leeftijd. De forse toename van het drinken door de jongsten tussen 1999 en 2004, is niet alleen tot stilstand gekomen, maar zelfs omgezet in een daling.

In de leeftijdsklasse 15 tot en met 17 jaar bleef het alcoholgebruik vrijwel constant. Dit feit, gecombineerd met de onlangs gepubliceerde toename van ziekenhuisopnamen wegens alcoholvergiftiging onder jongeren tot en met 17 jaar, zou een zwaarwegende reden moeten zijn om de leeftijdsgrens te verhogen naar 18 jaar.

Ondanks de afname van de alcoholconsumptie door de totale leeftijdsklasse van jongeren tot en met 17 jaar, behoren de Nederlandse jongeren nog steeds tot de "zuipschuiten" van Europa. Alleen Engelse jongeren drinken meer.

Voor de bevolking als geheel geldt dat het gemiddelde alcoholgebruik ongeveer gelijk is gebleven. Het percentage zware drinkers onder de bevolking van 16 jaar en ouder, is echter afgenomen, van bijna 14% in 2001 naar 10 procent in 2009. De vraag rijst dan: zijn de resterende zware drinkers zoveel méér gaan drinken, of is die afname slechts schijn? Een zware drinker

wordt gedefinieerd als iemand die één of meer dagen per week tenminste zes glazen drank consumeert. Dus als de zware drinkers hun gebruik meer over de week gaan spreiden, heten zij soms ineens geen zware drinker meer. Zwaar drinken komt het meest voor in de leeftijdsklasse van 18 tot en met 24 jaar.

Het aantal mensen met een alcoholprobleem dat zich meldt bij de verslavingszorg, is sinds 2002 met bijna 44 procent toegenomen, van ongeveer 23.000 naar ongeveer 33.000. Een verontrustende toename, die ook directe economische repercussies heeft. Overigens meldt zich slechts circa 3 procent van de zware drinkers bij de verslavingszorg.

Ook het aantal ziekenhuisopnamen wegens alcoholproblemen steeg fors. Dit is wederom een probleem met directe economische repercussies. Opnamen met als hoofddiagnose alcoholproblemen namen toe van 5600 in 2006 naar bijna 6000 in 2008, opnamen met als nevendiagnose alcoholproblemen van 12.000 naar 13.700. Onder kinderen van 17 jaar en jonger was de toename relatief het grootst. Alcoholgerelateerde opnamen namen onder hen toe van 263 in 2001 naar 711 in 2008!

Samenvattend: een klein pluspuntje bij de jongste groep consumenten, maar twee forse minpunten met betrekking tot verslaving en ziekenhuisopnamen. Het beleid van de laatste twee ministers van volksgezondheid is dus niet effectief geweest.

Dingeman Korf

Te jong drinken verhoogt kans op latere borstkanker

Op jonge leeftijd veel alcohol consumeren, is niet alleen zeer schadelijk voor de hersenen maar je je verdere leven mee moet doen. Bij meisjes vergroot het daarnaast in sterke mate de kans om later borstkanker te krijgen. Aldus recent Amerikaans onderzoek.

Amerikaanse onderzoekers volgden de ontwikkeling van 7000 tienermeisjes gedurende een aantal jaren. Het bleek dat naarmate de meisjes meer alcohol dronken, zij meer kans hadden om kwaadaardige borstziekten te ontwikkelen. Die ziekten kunnen na (soms vele) jaren leiden tot borstkanker. Vandaar het woord "kwaadaardig". Zij die zo'n ziekte (gehad) hebben, lopen de rest van hun leven met een tijdbom die al dan niet zal afgaan vóór hun dood.

Meisjes die zes of zeven dagen per week alcohol dronken, hadden vijfmaal

meer kans op kwaadaardige borstziekten dan de niet-drinksters. Zij die vier of vijf dagen in de week dronken, hadden een driemaal vergroot risico.

Van de andere kant bleken vrouwen die zo'n ziekte hadden, vaker en meer te drinken dan vrouwen zonder zo'n ziekte. Het verband is dus wederkerig.

In Groot-Brittannië drinken steeds meer jonge meisjes (11-15 jaar) veel alcohol. Velen doen aan lamzuipen ("binge-drinking"). Daarnaast schatten Britse gezondheidsautoriteiten dat jaarlijks circa 600 sterfgevallen van borstkanker, te wijten zijn aan alcoholgebruik. Door deze situatie heeft de uitkomst van het Amerikaanse onderzoek veel onrust veroorzaakt in Groot-Brittannië.

Volgens professor G.Colditz consumeren veel Britse tienermeisjes zo'n anderhalve fles wijn per week. Dat ligt boven het maximum voor volwas-

Hart en bloedvaten gebaat bij koffie en thee

Deafgelopen maanden verschenen er in de pers positieve gezondheidsberichten over koffie en thee. Goed nieuws voor de liefhebbers van die dranken.

Grootschalig Amerikaans onderzoek naar hartritmestoornissen heeft uitgewezen dat koffiedrinkers minder last hebben van die stoornissen dan mensen die geen koffie drinken. Personen die vier of meer koppen koffie per dag drinken, hebben 18 procent minder kans om met hartritmestoornissen in het ziekenhuis te belanden. De groep met een consumptie van één tot en met drie koppen per dag had 7 procent minder kans.

Omdat het hier om een "constatering achteraf" gaat, mag hieruit niet zonder meer tot een oorzakelijk verband geconcludeerd worden. Net als bij veel alcoholonderzoek, kunnen oorzaak en gevolg theoretisch ook omgewisseld worden. Alleen is de waarschijnlijkheid van een omgekeerd verband hier veel kleiner dan bij alcohol, omdat er geen redelijke verklaring voor valt te bedenken. Bovendien is een positief gezondheidseffect ook in lijn met de vijf jaar geleden ontdekte anti-kanker werking van koffie.

Wel dient de consument te bedenken dat koffie slecht is voor het maagslijmvlies (mensen met een maagzweer mogen geen koffie drinken) en dat koffie bloeddrukverhogend werkt.

Met betrekking tot thee is een positief effect onlangs definitief bewezen. Uit een langlopend bevolkingsonderzoek in Zutphen was jaren geleden al gebleken dat regelmatige consumptie van thee samenging met een verminderde kans op een hartinfarct. Onderzoeker dr. Hollman van Onderzoeksinstituut Rikilt, onderdeel van de universiteit van Wageningen, heeft nu laten zien dat thee flavonolen bevat (een ondergroep van de flavonoiden). Van flavonolen is experimenteel bewezen dat zij een beschermende werking op de bloedvaten hebben.

Wie elke dag tenminste drie kopjes thee drinkt, vermindert de kans om een hersenbloeding (beroerte) te krijgen met 20 procent. Aldus de uitkomst van het Wageningse onderzoek.

sen vrouwen. De alcoholconsumptie tijdens de adolescentie moet volgens hem dan ook zo snel mogelijk fors worden teruggedrongen. Tijdens de adolescentie wordt het borstwefsel gevormd, en tijdens de vorming "ingebakken" afwijkingen blijven een vrouw haar leven lang bij.

KONINGINNEDAG = ZUIPDAG ?

Nederland is volledig in de greep van de alcoholconcerns. Die hebben de jeugd gehersenspoeld en beheersen een onevenredig groot deel van het straatbeeld. Neem bijvoorbeeld koninginnedag. Kijk wat daarover van te voren en na afloop gepubliceerd wordt. De belangrijkste zaken :

Om de overlast tegen te gaan zetten de NS extra conducteurs en spoorwepolitie in. Vanaf vrijdagavond 19.00 u geldt een streng alcoholbeleid. Drinken in de treinen en op de perrons is verboden. Meer dan één blikje of flesje alcohol bij je hebben is verboden, en de verpakking mag maximaal een halve liter bevatten. Als dergelijke maatregelen nodig zijn, is er toch wel iets mis met de beschaving van de passagiers.

Zeer veel gemeenten kennen tegenwoordig een verbod op het drinken in bepaalde gedeelten van de gemeente, met name in winkelcentra en parken. Op koninginnedag mag drinken op straat dan ineens wel (en op 5 mei eveneens). Ook kleinschalige verkoop door particulieren wordt op die dagen ineens toegestaan.

De VWA moet overuren maken om de vele overtreders op te sporen. Dit jaar zijn er 172 bedrijven en feesttenten bezocht. Veel te weinig gezien het massale karakter van het feest. Er zijn 19 maatregelen genomen tegen de verstrekking van drank aan jongeren beneden de zestien. Twee daarvan tegen supermarkten, de rest voor het grootste deel tegen feesttenten.

Café's gingen vooral in de fout met betrekking tot het rookverbod. Daar moest 23 maal tegen worden opgetre-

den. Overtreding van de leeftijdsgrens voor alcohol werd in slechts enkele café's geconstateerd. Een café in Eindhoven beging die overtreding voor de derde maal. De VWA heeft de gemeente gevraagd de vergunning van die ondernemer in te trekken.

Cannabisgebruik vooral door omgevingsfactoren

Het is een veel voorkomende opvatting dat drugsgebruik zou voortkomen uit een "karakterfoutje". Volgens onderzoekster dr. H.Creemers wordt het overgrote deel van het drugsgebruik veroorzaakt door omgevingsfactoren.

Mevrouw Creemers van de afdeling Kinder- en Jeugdpsychiatrie van het Erasmus Medisch Centrum in Rotterdam, bestudeerde de gegevens van 2.000 jongeren uit Noord-Nederland. Zij kwam tot de conclusie dat vroeg beginnen met roken, omgang met blouwende vrienden en gedragsproblemen de drie belangrijkste voorspellende factoren zijn met betrekking tot (later) drugsgebruik, in het bijzonder cannabisgebruik.

Vroeg beginnen met roken is op zichzelf ook weer een gedrag dat door veel omgevingsfactoren bevorderd kan worden. Rokende ouders, rokende vrienden, rokende volwassenen die door de jongeren bewonderd worden of als voorbeeld worden gezien, zijn

allemaal omgevingsfactoren die rookgedrag stimuleren.

Gedragsproblemen kunnen voortkomen uit omgevingsfactoren, maar kunnen ook aangeboren zijn. Alleen in dat laatste geval is sprake van een "karakterfoutje" en kan het drugsgebruik geweten worden aan "slechte genen". In alle overige gevallen is sprake van omgevingsfactoren waardoor het (vroeg) beginnen met drugsgebruik gestimuleerd is.

Het onderzoek van mevrouw Creemers bevestigt nog eens de mening van professor Huizink (Nijmegen) waar wij in het vorige nummer van dit blad aandacht aan schonken. Huizink constateerde dat er heel veel onderzoek gedaan wordt naar de invloed van omgevingsfactoren op het drank- en drugsgebruik van jongeren, maar dat het onderzoek naar interne biologische factoren te weinig aandacht krijgt. Het onderzoek van Creemers is wederom een onderzoek dat vooral de omgevingsfactoren belicht, en wel vanuit een psychiatrisch gezichtspunt.

En dit...

... was een geval van dronken joyriding. Na een avondje in een café wist een 21-jarige Tielenaar niet meer hoe hij de heenweg had afgelegd. Dus nam hij voor de terugweg de eerste de beste auto die niet afgesloten was.

Hij werd aangehouden wegens zijn rijgedrag. Omdat hij zich niet kon legitimeren, moest hij mee naar het bureau. Daar bleek dat hij behoorlijk dronken was, en bovendien niet over een rijbewijs beschikte.

Toen hij het bureau weer mocht verlaten, was hij vier processen-verbaal rijker : wegens joyriding, wegens niet kunnen tonen van een legitimatiebewijs, wegens dronken rijden en wegens rijden zonder te beschikken over een geldig rijbewijs.

Alcohol maakt sommige mensen wel heel erg dom . . . . .

* * *

... was een geval van alcoholische brutaliteit. Het gebeurde in Terneuzen

in een nacht van vrijdag op zaterdag.

Een 36-jarige man was met twee vrienden uit stappen geweest. Op de terugweg werden zij gecontroleerd op alcoholgebruik. De bestuurder bleek fors teveel op te hebben en moest mee naar het bureau. Een agent reed de auto met twee passagiers naar de parkeerplaats van het bureau.

De bestuurder mocht na de afhandeling het bureau verlaten met een rijverbod van enkele uren. De passagiers hadden van de tweede agent, op grond van de geur van hun adem opdracht gekregen om niet te gaan rijden.

Toen de bestuurder was ingestapt, kroop één van de passagiers toch achter het stuur. Hij kwam niet ver, want bij de uitgang van het parkeerterrein stonden de twee agenten. Hij moest mee het bureau in, voor een bloedproef en een proces-verbaal. Zijn rijbewijs moest hij inleveren . . . . .

* * *

... was een chauffeur van 65-jaar (!) die midden op de dag stomdronken was. Het gebeurde op een vrijdagmiddag in de buurt van Beusichem.

Een getuige zag een automobilist gevaarlijk doen en waarschuwde de

politie. Die ging naar het woonadres van de houder van het kenteken, die zij daar aantroffen. De man bleek stomdronken en kon bijna niet op zijn benen staan. Gewoon een wonder dat hij nog heelhuids thuis had kunnen komen.

Bepalen van zijn promillage gaf als resultaat een bloedalcoholgehalte van 2,1 promille. Ruim viermaal het wettelijk maximum ! Uiteraard mocht hij zijn rijbewijs inleveren . . . . .

* * *

... was een geval van verlies van bewustzijn en van geheugen door alcohol. Het gebeurde in Lienden in de vroege uurtjes van de zondag.

Een inwoner van die plaats constateerde bij thuiskomst dat er een ruit van zijn woning was vernield. Rondkijkend in zijn tuin, zag hij dat er een man lag te slapen. Hij ging naar binnen en belde de politie. Die kwam en constateerde dat de man niet aanspreekbaar was.

Met veel moeite werd de man meegenomen naar het bureau. Daar bleek uit zijn papieren dat het een 31-jarige man uit Litouwen was. Nadat hij zijn roes had uitgeslapen op het bureau, werd hij verhoord. Hij kon zich helemaal niets herinneren van de voorgaande dag . . . . .

Ingesloten bij dit blad heeft u onze nieuwe folder "Alcoholvrije leefstijl . . . iets om te overwegen?" aangetroffen. De eerste commentaren over deze folder waren tamelijk lovend. Hopelijk kunnen wij hiermee een serieuze discussie over het onderwerp op gang brengen.

Wie zijn kennissen wil wijzen op de voordelen van een alcoholvrije leefstijl, of wie als onderwijsgevende een klas werkstukken over het onderwerp wil laten maken, kan er zijn voordeel mee doen.

De folder is bij beperkte aantallen (tot 50 ex.) gratis verkrijgbaar bij secretaris Rob Peereboom, Bergeonstraat 1, 1851 KB Heiloo.

VERSCHEIJNING G O

Voor het eerstkomende nummer van dit blad is 8 september gepland als verschijningsdatum. Copij voor dat nummer in verband met vakantie van de redacteur graag uiterlijk 13 augustus bij de redacteur.

BEGUNSTIGERSDAG 2010

De jaarlijkse begunstigersdag van Stichting ANGOB vindt dit jaar plaats op zaterdag 11 september. Ook nu weer in de kantine van alcoholvrije camping 't Spoek te Beekbergen.

Deelnemers zijn welkom vanaf 10.30 u. Dan is er koffie. Om 11.00 u vangt het programma aan met het statutair verplichte onderdeel van de begunstigersdag: het informeren van de begunstigers over beleid en activiteiten van de Stichting in het afgelopen jaar. Daarbij is een beknopt jaarverslag over 2009 beschikbaar.

Na een koffiepauze vervolgt Dingeman Korf met het geven van een overzicht over de ontwikkelingen in de Nederlandse alcoholproblematiek en het gevoerde Nederlandse alcoholbeleid.

Hierna biedt de Stichting de bezoekers een broodmaaltijd aan. Vervolgens is om 14.00 uur het woord aan onze gastspreker. Op het moment van het schrijven van dit bericht is nog niet bekend wie dat zal zijn.

Deelname aan de dag is gratis. In verband met de maaltijd, moet men zich wel aanmelden. Bel 072-5335 192 of schrijf aan R.Peereboom, Bergeonstraat 1, 1852 KB Heiloo, e-mail: wrpeereboom@hetnet.nl

Nadere details in het septembernummer van dit blad

Bouke Busman vaardag

Afd. Enkhuizen van de Ando organiseert ma. 6 sept. weer een bustocht naar de B. Busman Vaardag. De bustocht is voor alle Noordhollandse drankbestrijders. Instappen bij station Zaandam of Enkhuizen. De kosten voor de hele dag bedragen € 26. Aanmelden graag vóór 31 aug. bij D.J. Boon, 0566-622231 (Grou). Info over de bus S.G.Lub, 0228-31155 (Enkhuizen).

OPEN BRIEF ANGOB : VERHOOG ACCIJS

De economische crisis heeft geleid tot een grote verscheidenheid aan voorstellen voor bezuinigingen. Het tekort op de staatsbegroting kan echter ook worden verkleind door verhoging van de inkomsten. Bijvoorbeeld via de accijnzen.

Stichting ANGOB heeft daarom begin mei een open brief gericht aan de Tweede-Kamerfracties van de politieke partijen om een substantiële verhoging van de alcoholaccijnzen te bepleiten.

Accijnsverhoging op alcohol werkt in twee richtingen positief. Degenen die hun consumptie onveranderd houden, gaan meer bijdragen aan de staatskas. Degenen die minder gaan drinken, verbeteren hun gezondheid. Daardoor verminderen de kosten van de zorgsector. Ook verminderen hierdoor de werkdruk op politie en justitie en de kosten in de verzekeringssector.

De maatschappelijke kosten van de alcoholproblematiek bedragen bijna

het dubbele van de accijnsopbrengst. Een correctie is dus op zijn plaats. Die zou ook meer recht doen aan het principe van "de vervuiler betaalt".

De veeldrinkers dragen het meeste bij aan de accijnsopbrengst, maar zij leveren ook de grootste bijdrage aan de alcoholische vervuiling van de samenleving. De drinkers van af en toe een enkel glaasje, zullen in hun portemonnaie weinig merken van een accijnsverhoging.

De huidige accijns levert bijna een miljard euro op. Een verhoging met een kwart levert hoe dan ook tenminste een kwart miljard op, is het niet direct dan indirect via besparingen in genoemde sectoren. Wel zou wegens de open grenzen, de verhoging in overleg met onze buurlanden genomen moeten worden. De economische crisis is internationaal, dus een Europese accijnsverhoging, levert over geheel Europa vele miljoenen op.

DRIE KEER RAAK!!

Als dit blad bij u in de bus valt zijn de wereldkampioenschappen voetbal in Zuid-Afrika al weer bijna achter de rug. Alles stond de afgelopen maand in het teken van "scoren". Op het moment dat ik dit schrijf is het nog niet bekend hoever ons Nederlands elftal is gekomen. Wat ik wel weet dat ook het Bestuur van de Stichting ANGOB de afgelopen maanden haar best gedaan heeft om te scoren.

Folder alcoholvrije leefstijl . . .

Na een lange tijd van voorbereiden is onlangs onze nieuwe folder verschenen. De folder is een gezamenlijke productie van Stichting ANGOB en Stichting SAB. Om u kennis te laten maken met de folder is een exemplaar bij dit blad gevoegd. Als u meer exemplaren van de folder wilt ontvangen om kennissen over Stichting ANGOB te informeren, kunt u die kosteloos bestellen. Een briefje aan de secretaris Bergeonstraat 1, 1851 KB Heiloo of een mailtje aan wrpeereboom@hetnet.nl is voldoende.

Spelen op 't Spoek . . . en . . .

Al langer leefde er bij ons als bestuur de wens om een aantal inmiddels toch

wel gedateerde speeltoestellen voor kinderen te vervangen. Voor de aanschaf van een tweetal speeltoestellen op het middenterrein heeft de Stichting SAB positief gereageerd op een ingediend subsidieverzoek. Inmiddels is het zover dat nog ruim voor de aanvang van het seizoen de speelwerktuigen zijn geplaatst. Een verrijking van ons terrein. De aanwezige kinderen hebben er de afgelopen dagen al met veel plezier gebruik van gemaakt.

Enkele dagen geleden werd in de kantine de mogelijkheid gerealiseerd om gratis te kunnen internetten. De afgelopen tijd kregen we vaak de vraag of dit gerealiseerd kon worden. Computergebruikers kunnen dus nu vanuit de kantine surfen op internet.

Begunstigersdag....

Al eerder heeft u kunnen lezen over onze begunstigersdag op 11 september. Bij het september/oktobernummer ontvangt u van ons nog de laatste informatie. Als u zich nu reeds wilt aanmelden dan kan dat al. Kijk voor de adresgegevens hierboven.

DEPRESSIE VERGROOT KANS OP VERSLAVING

Mensen met een angststoornis of een depressieve stoornis lopen bij alcoholgebruik een verhoogd risico om verslaafd te raken. Aldus de uitkomst van een onderzoek waarbij de proefpersonen gedurende acht jaar werden gevolgd.

De gemiddelde Nederlander heeft een kans van 5 à 6 procent om in zijn leven afhankelijk van alcohol ("verslaafd") te worden. Afhankelijkheid van alcohol bestaat uit lichamelijke afhankelijkheid, geestelijke afhankelijkheid, en onvermogen tot beperkte consumptie. Dit alles brengt ongewenste lichamelijke en sociale gevolgen met zich mee. Misbruik van alcohol is gedefinieerd als alcoholgebruik met ongewenste lichamelijke of sociale gevolgen, maar zonder afhankelijkheid. De kans om misbruiker te worden is ongeveer tweemaal zo groot (ca 12%) als de kans om met verslaving te kampen te krijgen.

Bij de Nederlandse Studie naar Depressie en Angst (NESDA), zijn 2981 personen gedurende een periode van 8 jaar gevolgd. Hierbij bleek dat mensen met een angststoornis of een depressieve stoornis sterk verhoogd risico liepen om verslaafd te raken. De kans om verslaafd te raken bedroeg bij mensen met alleen een angststoornis 12 procent. Een verdubbeling vergeleken met de "gemiddelde Nederlander". Bij mensen met alleen een depressieve stoornis was de kans zelfs 16 procent. Personen met beide stoornissen liepen een risico van 20 procent.

De kans om "misbruiker" van alcohol te worden was bij de proefpersonen niet vergroot ten opzichte van die bij de gemiddelde Nederlander.

Bij het NESDA-onderzoek is ook gekeken naar de volgorde waarin de problemen voor het eerst zichtbaar werden. In vier van de vijf gevallen gingen de psychische problemen vooraf aan de verslavingsproblemen.

Een mogelijke verklaring hiervoor is de theorie van "zelfmedicatie". Patiënten zouden de symptomen van hun stoornis trachten te verzachten door het gebruik van alcohol als een soort geestelijke pijnstillers. Anderen trachten te ontkomen aan een benauwende werkelijkheid. Zij vluchten naar een imaginaire betere werkelijkheid. In dat geval is er meer sprake van gebruik als "tranquillizer" of "geestverruimend" middel dan als pijnstiller.

Opvallend is verder dat binnen de groep van angstige en/of depressieve mensen alcoholafhankelijkheid tweemaal zo vaak voorkomt bij mannen als bij vrouwen. In dit opzicht verschillen personen met een stoornis niet van personen zonder. Bij de verslavingszorg melden zich ook circa tweemaal zoveel mannen als vrouwen.

Bij één op de vijf patiënten gaat de alcoholverslaving vooraf aan de angst- of depressieve stoornis. Daar is de geestelijke ontreding door de alcoholverslaving blijkbaar de oorzaak van de depressie of de angststoornis.

Dingeman Korf

Heineken aangeklaagd

Heineken wordt ervan beschuldigd voorafgaand aan een popconcert gratis drank te hebben aangeboden aan een vijftienjarige. De moeder heeft een klacht tegen het bedrijf ingediend.

De betreffende moeder ging op 15 mei met haar dochter naar een concert van de Amerikaanse zangeres Lady Gaga in het Gelredome in Arnhem. In de rij buiten wachtenden werden zij meermalen benaderd door jongelui die kleine bekertjes Jillz uitdeelden.

Toen de moeder een persoon die haar dochter Jillz aanbood, er op aansprak dat het verboden is alcoholhoudende drank aan kinderen te verstrekken, kreeg zij als antwoord dat hij heel goed in staat was de leeftijd in te schatten van de mensen in de rij wachtenden. Grootpraak, want de dochter van die moeder was 15 jaar. Foutief geschat dus!

De ervaring van deze moeder klopt met enkele mondelinge mededelingen die ons eerder gedaan werden. Bij diverse evenementen voor jongeren en jong-volwassenen, werden volgens deze mededelingen gratis kleine proefbekertjes drank uitgedeeld zonder dat er naar de leeftijd. laat staan naar een leeftijdsbewijs werd gevraagd.

Jillz is een ciderdrankje met 5% alcohol. Heineken ziet het als een representant van de nieuwe generatie premixen, die de breezers moet opvolgen. Daarbij zegt Heineken vooral te mikken op vrouwen die bier niet lekker vinden.

Als je echter een drankje naar voren schuift als een opvolger van de breezers, dan geef je daarmee impliciet te kennen je vooral op een jong publiek te richten. Dan moet je dubbel voorzichtig zijn om te voorkomen dat het beneden de leeftijdsgrens gekocht en geconsumeerd wordt. Heineken heeft die voorzichtigheid niet in acht genomen.

De moeder heeft een klacht tegen Heineken en tegen de organisator Mojo Concerts ingediend.

AL NA ÉÉN DRANKJE GAAN DE HERSENEN AANTOONBAAR ANDERS FUNCTIONEREN

het eerste glas naar binnen is, volgen er dwangmatig meer.

De kans dat een droogstaande alcoholist terugvalt in verslaafd gedrag neemt weliswaar met de jaren af, maar verdwijnt nooit helemaal. Hij blijft verhoogd risico lopen door de beschadiging van de kaliumkanalen in zijn nucleus accumbens.

Bovengenoemd onderzoek opent een weg voor de ontwikkeling van nieuwe geneesmiddelen tegen verslaving. Middelen die geheel anders werken dan de bestaande. Namelijk gericht op herstel of revitalisatie van de kaliumkanalen.

Dingeman Korf

Terugval gestopte alcoholisten biochemisch verklaard DOOR ALCOHOL OP HOL GESLAGEN HERSENDEEL

Droogstaande alcoholisten lopen groot risico om terug te vallen in verslaafd gedrag. Volgens onderzoekers van de universiteit van San Francisco ligt de oorzaak van de terugval in een overactief "pleziercentrum" in de hersenen.

De onderzoekers deden hun onderzoek met ratten. Zij constateerden dat wanneer ratten gedurende langere tijd dagelijks alcohol consumeerden, een bepaald gebied in de hersenen geactiveerd raakte. Dat verhoogde activiteitsniveau bleef bestaan na staken van de alcoholverstrekking. Ook bleven de ratten dwangmatig bezig met pogingen om alcohol te bemachtigen. Zij waren dus verslaafd geraakt aan alcohol.

Het geactiveerde gebied in de hersenen, nucleus accumbens geheten, is bij mensen betrokken bij het verwerken van plezierige ervaringen. Het wordt daarom ook wel het pleziercentrum of het genotcentrum genoemd.

Door de alcoholconsumptie verminderde bij de ratten de activiteit van de kaliumkanalen in de nucleus accumbens. Dat leidde tot verhoogde elektrische activiteit van de nucleus, die sloeg als het ware op hol. De kali-

umkanalen fungeerden dus als een soort rem voor de elektrische activiteit van de nucleus. Die rem was door de alcohol uitgeschakeld, waardoor de nucleus hyperactief werd en de ratten verslaafd gedrag gingen vertonen.

Door met een "geneesmiddel" de kaliumkanalen (de rem) weer actief te maken, konden de onderzoekers de activiteit van de nucleus weer normaliseren en staakten de ratten hun dwangmatig gedrag.

Alcoholisme is een chronische ziekte. Stoppen met alcoholgebruik neemt de ziekte niet weg. De kaliumkanalen van de nucleus accumbens zijn door het alcoholgebruik in het ongereede gebracht. De rem is defect en de nucleus daardoor overactief. Die overactiviteit houdt de drinkdrang in stand. Daardoor is één enkel glas drank nooit genoeg, maar het startpunt van hernieuwd verslaafd gedrag. Als